

Upartiskhed skrevne Fremstilling af Europas samlede politiske Udvikling.

Under sin Udforskning af Europas Statsarkiver var Stern ogsaa kommet til København og knyttede livsvarig Forbindelse med danske Historikere. 1924 blev han Medlem af Videnskabernes Selskab.

Aage Friis.

I Dagene 16.—20. August 1937 afholdtes i Riga det første baltiske Historikermøde. Initiativet til Kongressens Sammenkaldelse var udgaaet fra lettisk Side, og Undervisningsminister, Professor August Tentelis overtog Præsidiet, medens Professor Francis Balodis udførte en Generalsekretærs Forretninger. Der var anmeldt Deltagelse fra 13 Lande, nemlig Tyskland med 21 Delegerede, Danmark 9, Fristaten Danzig 3, Estland 17, Finland 8, Frankrig 4, Ungarn 1, Italien 2, Letland 139, Litauen 13, Norge 2, Polen 25 og Sverige 39. Den største udenlandske Delegation stammede saaledes fra Sverige, men baade herfra og fra de andre Lande udeblev i sidste Øjeblik enkelte Delegerede.

Kongressen var organiseret paa lignende Maade som andre internationale historiske Sammenkomster. Der afholdtes en Række Plenarmøder, og ellers henvistes mere specielle Emner til Behandling i Sektioner, af hvilke der var fem: Forhistorie og Arkæologi, almindelig Historie, Kulturhistorie, Krigshistorie og Arkivvidenskab. Paa det officielle Program var optaget ialt 64 Forelæsninger, men flere af disse udgik ved, at de Delegerede udeblev. Tyskerne gjorde sig meget stærkt gældende ved en Række kraftige, ofte agitatorisk formede Forelæsninger om den tyske Kulturmission i de baltiske Lande. Fremhæves kan Professor Fr. Rörig om Hansestædernes kulturelle Oplysningsarbejde, Professor Otto Scheel om Nord- og Østersøomraadet i sengermandsk Tid og Professor W. Vogel om Kampene i Østersøen 1561—1721, set i europæisk Perspektiv. Ogsaa Polakkerne var meget aktive. De kendteste Forelæsere var Professor O. Halecki om Jagellonerne og Livland og Professor M. Handelsmann, der i et elegant og overlegent Exposé trak Hovedlinjerne op i polsk Politik i de baltiske Lande. Foruden af disse to ledende Skikkelser inden for polsk historisk Videnskab holdtes der Forelæsninger af et betydeligt Antal yngre Forskere. Som den tredje største Interessent i de baltiske Spørgsmaal ydede Sverige et vægtigt Bidrag til Kongressens Arbejde ved Forelæsninger bl. a. af Professor Nils Ahnlund, Docent A. Schück og Dr. N. L. Rasmusson. Fra

dansk Side talte cand. mag. Aksel E. Christensen i den historiske Sektion om Sundtoldregnskaberne og Østersøhandelen, Resultater og Problemer, medens Arkivar Arthur G. Hassø i Arkivsektionen redegjorde for Kilderne til lettisk og estnisk Historie i det danske Rigsarkiv.

I Tilslutning til Kongressen var der i Riga arrangeret en stor Udstilling af Billeder, Kort og Malerier, der viste Byen Rigas Vækst gennem Tiderne frem til Dagen idag. Endvidere blev der paa to af Kongressens Mødedage foretaget store Heldagsudflugter i Turistbiler. Den første, der var den mest vellykkede, gik over Ronneburg, Rigaerærkebispens Sommerresidens, til Valmiera med ærkæologiske Udgravninger og hjem over Cesis med den majestætiske Ordensborg. To Dage senere fandt der en Ekskursion Sted gennem Kurland til de vigtige lettiske Udgravninger af Byer og Borge omkring Aar 1000 i Talsi og Kandava. Flertallet af de Byer, man besøgte, arrangerede store Festligheder, og der vistes Kongresdeltagerne megen Gæstfrihed ogsaa af Byen Riga. Statspræsidenten, Dr. Ulmanis, der var Kongressens høje Protektor, modtog samtlige Deltagere ved en Reception paa Slottet.

Paa Slutningsmødet vedtoges det at gøre de baltiske Historikermøder til en fast Institution og paa ny at mødes i Sverige i 1941.

Harald Jørgensen.

Paa samme Forlag, Gustav Fischers i Jena, hvor i 1933 den store Dänische Wirtschaftsgeschichte udkom, er der 1935 fremkommet et Arbejde, som vil være særdeles instruktivt for nordiske Læsere: Karl Wührer: *Beiträge zur ältesten Agrargeschichte des germanischen Nordens* (152 Sider). Forf. har som Stipendiat været udsendt til de nordiske Lande fra det af Professorerne Alfons Dopsch og Erna Patzelt ledede Seminar für Wirtschafts- und Kulturgeschichte ved Wiener-Universitetet, og man maa beundre det Overblik, det er lykkedes ham at skaffe sig over Faglitteraturen lige op til 1935. Bogen er — paa Svensk — tilegnet svenske Venner.

Da de skriftlige Kilder først dukker ret sent op her i Norden, er Forf. hurtigt blevet klar over, at den ældste Agrarhistorie her nødvendigvis maa støtte sig til Arkæologien, Stednavneforskningen, Bebyggelseshistorien og flere andre Hjælpevidenskaber, og han fremdrager derfor stadig disse Nabovidenskabers Forskningsresultater og udnytter dem for den egentlige Landbrugs-historie.

Til Indledning drøfter Forf. Værdien af de antike Beretninger, som han med Rette advarer mod at gøre for stor, naar det drejer